

Polderhuis blad

Wasschappels Magazine nummer 109 oktober 2025

HET
Polderhuis
MUSEA & MEER

November

HOOFDSPONSORS:

AUTOBEDRIJF

oreel
Zoutelande

Verkoop van alle merken
Reparatie & onderhoud van alle merken
APK keuringstation
Altijd een assortiment jong gebruikte Opel's!

Molenweg 74, 4374 NP, Zoutelande
Tel. 0118-561276

info@autobedrijfforeel.nl / www.autobedrijfforeel.nl

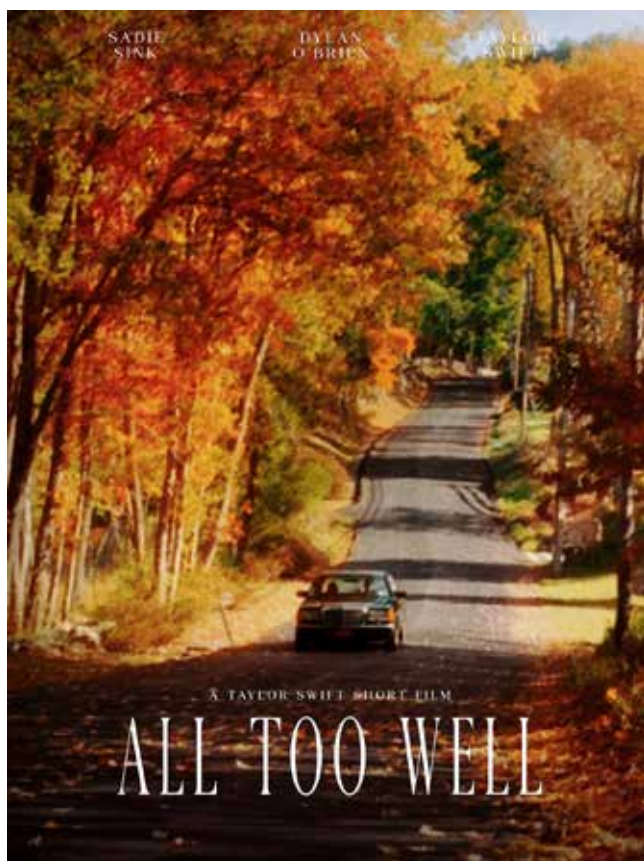

Westerbeke

06-51421696

Elektrische Installaties

*De jaren gaan zoals zij gingen,
Er is allengs geen onderscheid
Meer tussen dove herinneringen
En wat geleefd wordt en verbeid.*

*Verloren zijn de prille wegen
Om te ontkomen aan de tijd;
Altijd november, altijd regen,
Altijd dit lege hart, altijd.*

J.C. Bloem, November

Heel die zomer alweer lang voorbij

De herfst is in de loop van de tijd veelvuldig een inspiratie geweest voor kunstuitingen, vooral poëzie en gezongen liederen. En altijd is de herfst synoniem voor weemoed, nostalgie en afscheid. Een bekend voorbeeld is bovenstaand gedicht maar ook het gemoed van andere klassieke dichters als M. Vasalis,

Rainer Maria Rilke en Felix Timmermans schoot vol van de voorbijzomer en de vallende bladeren. Volop herfstmelancholie in popsongs. Onovertroffen is November Rain van Guns N' Roses en luister ook eens naar het eindeloze All too well van Taylor Swift of het aloude Autumn in New York van Ella Fitzgerald en Louis Armstrong. Maar het meest aansprekende herfstlied over de vergankelijkheid is toch wel 't Is weer voorbij die mooie zomer, de schone meezinger van Gerard Cox, die triest genoeg mét de zomer ook zelf afscheid heeft moeten nemen. Voor het Polderhuis staat de herfst in het teken van de oorlogsherdenking, ook een gebeurtenis die voor velen, zelfs na meer dan 80 jaar, ontroering oproept over de verloren levens en het verdwenen dorp. Niet dat het veel helpt, oorlog regeert nog steeds de wereld.

Met oorlogsleed in het achterhoofd en op ons netvlies gaan we toch ook met plezier terugkijken op de zomer. Want wat heeft het Polderhuis een geweldige zomer gevierd. Natuurlijk waren er weer de inmiddels fameuze Westkapelle Woensdagen. Het Polderhuis is trots op de vrijwilligers van de Evenementencommissie die, onder leiding van Ellen Hansma een zeer gevarieerd programma hebben bedacht. Honderden kinderen hebben genoten van de creatieve kinderactiviteiten. Ze hebben bootjes getimmerd, tassen gekleurd en gewoon heerlijk gespeeld in de Polderhuistuin. De Westkappelse cultuur werd uitgedragen door de Wasschappelse Heiploeg. Veel bezoekers hebben zelf mee kunnen heien. En niet te vergeten de wafelbakploeg en de Mutsen met hun handwerkcreaties. Woensdag Westkapelle is ook financieel een succes voor het Polderhuis, vooral dankzij de medewerkers van de het museumcafé.

Herdenking 1 november

Zeelandtools.nl
sterk in gereedschap

- Handgereedschappen • Elektrische gereedschappen • Slijpschijven
- Olieproducten • Klimmaterialen • Lasapparatuur

Vroonwegeling 2 • Westkapelle

TAXATIE- & ADVIESBUREAU
MINDERHOUD

Register-Taxateurs Wonen & Bedrijfsmatig Vastgoed

Eva Besnyöstraat 14
4361 DA Westkapelle
06-51566977

www.taxatieminderhoud.nl
info@taxatieminderhoud.nl

TAXATIES:	ADVIES:
woningen, bedrijfspanden	aan- en verkoop
commercieel vastgoed	onteigening
recreatieobjecten	bedrijfsverplaatsing
bouwgrond, planschade	

In de recentelijk op de tv uitgezonden documentairefilm Het Groot Offensief hebben we kunnen zien hoe de strijd om de Schelde in Zeeland verliep en hoeveel slachtoffers, zowel militairen als burgers, die heeft gekost. Zaterdag 1 november om 11 uur herdenken we de doden die gevallen zijn bij de bevrijding van Westkapelle. Hierbij zijn familieleden van veteranen uit Engeland aanwezig. Ook vertegenwoordigers van ambassades van verschillende landen, de gemeente en provincie zullen deze bijzondere bijeenkomst bijwonen.

De brassband OKK zorgt voor de muzikale omlijsting tijdens de herdenking.

Om 12.30 uur is er bij het monument achter de vuurtoren een herdenking voor de burgerslachtoffers.

Aansluitend zal er een kleine delegatie naar het Landingsmonument gaan bij het KNRM-station Westkapelle om daar kransen te leggen.

Wandeling Westkapelle in Slag om de Schelde 23 oktober

Ontdek tijdens deze bijzondere wandeling de indrukwekkende sporen van *de Slag om de Schelde* in en rond Westkapelle. Onze gids neemt je mee langs plaatsen die een cruciale rol speelden tijdens de oorlogsjaren en vertelt verhalen over verwoesting, strijd en bevrijding.

Een wandeling die geschiedenis tastbaar maakt en laat zien hoe groot de impact van de Tweede Wereldoorlog was op het dorp en haar bewoners.

De tocht is ongeveer 5 km. lang en start bij het Polderhuis om 14.30 uur. Aanmelden via info@polderhuiswestkapelle.nl

Rushing to Flushing; wandeling 2 november

In de voetstappen van de geallieerden, die in 1944 oprukten na de landing, wandelen we op zondag 2 november via Zoutelande en Dishoek naar Uncle Beach in Vlissingen. De totale afstand is 17 km. We starten om 8.30 uur bij het Polderhuis; de ontvangst is hier om 8.15 uur.

Deelnemers aan de wandeltocht zijn onder andere familieleden van commando's, de 47 Royal Marine Commando Association, Hans Sakkers, Ivo van Beekhuizen en andere betrokkenen. Onderweg staan we stil bij verhalen van bevrijders en inwoners, en herdenken we slachtoffers in Zoutelande en Dishoek. Deelname is gratis, aanmelden voor 1 november via info@polderhuiswestkapelle.nl

Advies: Stevige wandelschoenen, wind- of regenjas en zelf lunch/drinken meenemen.

Om 16.30 uur vertrekt er vanaf Uncle Beach een bus terug naar Westkapelle (vrijwillige bijdrage)

Adriaan de Visser - 06 243 176 71
Noordkerkepad 50A | 4361 CL Westkapelle

Presentatie RAF in de Slag om de Schelde 27 november 19.30 uur

Ontdek tijdens deze lezing het indrukwekkende verhaal van de RAF in de Slag om de Schelde. Martien van Dijk (St. Wings to Victory) neemt u mee naar oktober 1944, de maand waarin meer dan 1.350 viermotorige Britse bommenwerpers tonnen aan bommen boven Walcheren lieten vallen. Daarmee werd het eiland één van de zwaarst getroffen gebieden van Nederland. Het bombardement op de zeedijk bij Westkapelle geldt zelfs als het meest verwoestende bombardement op Nederlandse bodem tijdens de Tweede Wereldoorlog. Hans Sakkers (historicus) vertelt vervolgens over de ingrijpende gevolgen voor de bevolking en de Duitse verdediging op Walcheren. Aanmelden is niet nodig, toegang is gratis.

Bunker aan fietspad Westkapelle-Zoutelande

In Westkapelle en de directe omgeving zijn maar weinig Duitse bunkers overgebleven. Eén ervan staat tegenaan de duinen aan het fietspad naar Zoutelande. Deze bunker staat in de volksmond bekend als de 'Rooie Kruusbunker', waarschijnlijk omdat hij door de geallieerden nog enige tijd is gebruikt als een soort militaire EHBO-post. In de Duitse tijd was de bunker een bewaarplaats voor munitie, type FL 246 en onderdeel van het bunkercomplex W13, dat op 1 november 1944 aan de geallieerden zware verliezen toebracht.

Polderhuis varia

In de jaren vijftig en zestig was de bunker een speel- en hangplaats voor de jeugd, maar dat werd ongedaan gemaakt doordat de ingangen met basaltstenen werden dichtgemetseld.

Recentelijk is de bunker toch weer toegankelijk gemaakt en is er een informatiepaneel bij geplaatst, dit vooral dankzij de inspanningen van Han Lous van de nabijgelegen camping Janse. Een samenwerkingsverband van de Stichting Bunkerbehoud, het Polderhuis en de camping Janse ijvert ervoor de bunker weer regelmatig open te stellen en informatie te bieden over de oorlogsgeschiedenis.

Dinsdag 21 oktober is de bunker tijdelijk geopend. Om 14 uur geeft historicus Hans Sakkers dan een lezing over de Slag om de Schelde, waarna de bunker toegankelijk is.

Aangepaste openingstijden

Met het ingaan van de maand november veranderen ook de openingstijden van het Polderhuis weer. In het herfst- en winterseizoen is het Polderhuis geopend van woensdag t/m zondag van 11 tot 17 uur.

Exposities

Foto's Nina Passenier; museumcafé het Polderhuis, vanaf 12 oktober

Nina Passenier (20) komt uit Westkapelle, waar de omgeving vaak invloed heeft op haar werk. Na drie jaar fotografie te hebben gestudeerd, vervolgt ze haar creatieve ontwikkeling aan de kunstacademie in Rotterdam.

In haar fotografie

onderzoekt Nina hoe mensen zich verhouden tot elkaar en tot hun omgeving. Voor deze expositie toont zij foto's uit verschillende series, waarin ze het spel tussen contrast en vervreemding onderzoekt door het alledaagse in een onverwachte context te plaatsen. Zo ontstaan beelden die tegelijk

vertrouwd en bevreemdend aanvoelen: onverwachte ontmoetingen tussen mens en object binnen een herkenbare omgeving. Met deze aanpak nodigt Nina de kijker uit om anders te kijken naar wat vanzelfsprekend lijkt en het gewone te herontdekken met een nieuwe blik.

Here comes the flood, werken van fotograaf Rem van den Bosch, bovenverdieping het Polderhuis, t/m 10 april 2026

In deze tentoonstelling maakt Rem van den Bosch op unieke wijze inzichtelijk hoe hoog het water komt als de dijken breken wat de realiteit is van een stijgende zeespiegel. Zijn foto's tonen iconische plekken die kwetsbaar zijn voor of een aanjager zijn van klimaatverandering en zeespiegelstijging.

Tentoonstellingen in de vuurtoren

Tot 3 november loopt nog de expositie 'Mee een schien', foto's van Ruden Riemens die de bijzondere cultuur van Westkapelle centraal stellen: kermis, gaaischieten en ringrijden.

Vanaf 3 november is de toren gesloten. In het voorjaar van 2026 volgt een tentoonstelling van werken van plaatselijke schilders.

Lichtjesavond woensdag 24 december

Over de hele wereld worden op kerstavond kaarsen aangestoken bij oorlogsgraven, ook weer in Westkapelle. Om 17.00 uur verzamelen we bij vuurtoren Het Hoge Licht waarna we de kaarsen zullen plaatsen en ontsteken bij de graven van de oorlogsslachtoffers. De organisatie hiervan ligt bij het Polderhuis. We roepen iedereen op om mee te doen aan dit bijzondere eerbetoon en stil te staan bij onze dierbaren op kerstavond.

De museumwinkel van het Polderhuis

In de Polderhuiswinkel is een breed assortiment verkrijgbaar. Zo zijn er boeken over de Tweede Wereldoorlog die aanslui-

Overtref jezelf

*Maatwerk-
specialist*

*Ook voor
woning-
beveiliging*

**&
SCHILDERSBEDRIJF
WESTKAPELLE**
ZUIDSTRAAT 118 - T: 0118 57 26 12
WESTKAPELLE@HUBO.NL
WWW.HUBO-WESTKAPELLE.NL

ten bij het oorlogsmuseum. Maar ook unieke spullen met een Westkappelse twist zoals een borrelplank met de skyline, een praktische shopper en een warme hoodie om de winter behaaglijk door te komen.

Wanneer je een mooi cadeau zoekt voor Sinterklaas of kerst, biedt de winkel bv. een bierpakket, een knuffel van de vuurtoren of een hippe schort van Zeeuwse stof. Voor jong en oud is er wat leuks te vinden. Stap eens binnen en ontdek wat er allemaal te koop is.

Inschrijven digitale Polderhuis infobulletin

Elke maand verschijnt het digitale infobulletin met het laatste nieuws van het Polderhuis in de mailbox. Dit is opgebouwd uit verschillende rubrieken. Nieuwtjes, oudjes en nog veel andere leuke dingen. Wil je dit ook ontvangen? Schrijf je dan in via www.polderhuiswestkapelle.nl>Nieuwsbrief>meld u aan'.

Donateurs voor ondersteuning Polderhuis

Het Polderhuis is een spil in de samenleving van Westkapelle geworden. Een ontmoetingsplaats waar jong en oud, bewoners en toeristen elkaar ontmoeten. De vele activiteiten die het Polderhuis ontplooit, verhoogt de leefbaarheid in de kern en houden mede de Westkappelse cultuur in stand.

Wil je het Polderhuis ondersteunen in al haar activiteiten? Word dan donateur. Voor € 25 per persoon per jaar (partnerkaart + € 10) help je mee aan alle activiteiten en de instandhouding van het museum. Meld je aan bij het Polderhuis aan de balie of stuur een mail met je adresgegevens naar: info@polderhuiswestkapelle.nl

Beklimming Westkappelse vuurtorens

Heb je dit jaar nog niet genoten van het unieke uitzicht vanaf vuurtoren het Hoge Licht? Dan heb je dit najaar nog een kans! In oktober en in de kerstvakantie is deze vuurtoren vrijwel dagelijks geopend.

J. van MOOLENBROEK TEGELWERKEN

- WANDTEGELS
- VLOERTEGELS
- NATUURSTEEN

Grindweg 4
4361 SL Westkapelle
GSM : 06 1697 0986
E-mail : info@jvanmoolenbroek.nl

Polderhuis varia

Ook vuurtoren het Lage Licht op de dijk is in oktober geopend voor publiek. Kijk voor de openingstijden en toegangsprijzen op <https://www.polderhuiswestkapelle.nl/nl/bezoek>

Nacht van de nacht (N8vdN8)

Op zaterdag 25 oktober is het Nacht van de Nacht. Deze avond heerst de duisternis, een initiatief van de provinciale milieufederaties. We kunnen dan weer eens ontdekken hoe mooi een echte stikdonkere nacht is. Diverse gemeenten, bedrijven en huishoudens doven hun licht om aandacht te vragen voor lichtvervuiling en energiebesparing op verlichting.

In Westkapelle kun je de duisternis ervaren tijdens een bezoek aan vuurtoren het Hoge Licht of tijdens een avondwandeling. Deze vuurtoren is geopend van 19.00-22.00 uur.

Om 19.30 uur start de excursie 'Stilte en natuurwandeling langs strand en duin', onder begeleiding van een ervaren IVN-gids. Aanmelding vóór 23 oktober, via <https://hetpolderhuis.eventgoose.com/>

Hoe gaat het met Costa Skate WKP?

De groep is intussen weer een stuk gegroeid met maar liefst zes nieuwe, talentvolle leden. Op de foto zie je er een aantal. We zijn veel op het skatepark WIM geweest samen met meester Hans. Hans is een lokale skater die zowat elke dag wel op het skatepark te vinden is in Middelburg en het ook erg goed kan. Door zijn kundigheid en enthousiasme is het niveau van de groep erg gestegen en leren ze veel nieuwe dingen. We zijn erg veel bezig met rijdende ollies, indroppen van lage én hoge quarters en we hebben onze eerste skateboardwedstrijd gedaan op het skatepark in Middelburg. Het rooster is wel veranderd. In plaats van

MELIS WESTKAPELLE

de winkel van alles!

op zondag skaten we nu op vrijdag. Er is nu dus elke woensdag en vrijdag les van 15.30 tot 17.30 uur, de ene week in Middelburg op het skatepark en de andere week in Westkapelle.

Einde van het Westkappels Koor

Het Westkappels Dameskoor in de hoogtijdagen; ca. 1982

Het ging al geruime tijd bergafwaarts maar toch nog onverwacht is het einde gekomen voor het Westkappels Koor. Het aantal zingende leden van het ooit zo roemruchte koor was afgelopen zomer gezakt tot 16, te weinig om nog op een aanvaardbare manier als koor door te gaan. Het koor bereikte een leeftijd van bijna 105 jaar en was een toonaangevende waarde in het Westkappelse sociale en culturele leven.

Het visitekaartje van het Westkappels Koor was het optreden in Walcherse streekdracht. Het leverde veel optredens en uitnodigingen op, ook buiten Zeeland. Toch was de dracht ook een obstakel: het aankleden kostte veel tijd en het koor was daardoor minder aansprekend voor jongeren. Het koor weerspiegelde ook de veranderende tijden. Waar het ooit een vast uitje was voor vrouwen die thuis werkten, haakten later steeds meer leden af toen werk buitenshuis belangrijker werd. Het dameskoor werd daarom omgevormd tot gemengd koor. De mannen gaven de koorzang een nieuwe impuls, maar de laatste tien jaar droogde de aanwas opnieuw op.

Bijzonder jammer dat aan de hooggewaardeerde concerten en uitvoeringen en aan meer dan een eeuw koorzang in Westkapelle nu een einde is gekomen. Wat blijft, zijn de herinneringen, de verhalen en de vele foto's van een koor dat een begrip was in Zeeland en ver daarbuiten.

Herfst- en winteractiviteiten

Mocht je het nog niet weten, Westkapelle gaat niet in een winterslaap. Ook in de komende maanden staat er weer van alles op het programma:

23 oktober: Zing maar mee, De Fontein, 19.30 uur; Community-singing van 'aawerwesse'

6 november en 4 december: Origamicafé, Polderhuis 13.30-16.00 uur; Papiervouwen op z'n Japans met Sjaak Adriaanse

13 november, 11 december, 9 januari 2026: Repair- en digicafé, Polderhuis 13-16.30 uur

14 en 15 november: Smaekelijke aerepels, klucht opgevoerd door de Wasschappelse Toneelploeg, Westkapelle Herrijst, verschillende aanvangstijden

15 november: Mannenontbijt '3Dprinten en CNC Verspannen', Polderhuis 9 uur. Na het ontbijt een inleiding van Alexander Bol van Emergo Designs over jong ondernemerschap en de (her)opkomst van de Nederlandse maakindustrie. Hoe je met nieuwe technieken als 3D printen en CNC verspanen vanuit je 'eigen schuur' wereldwijd aan de vraag voor nieuwe producten kan voldoen. Aanmelden t/m 13 november via info@polderhuiswestkapelle.nl of 0118-570700; kosten incl. ontbijt €12,50 p.p.

20 november: Zing maar mee, Bij de Koster, 19.30 uur

20 november, 18 december, 16 januari 2026: Handwerkcafé, Polderhuis 13.30-16 uur

27 november, 18 december, 23 januari: Digicafé, Polderhuis 13.00-16.00 uur

29 november: Uitvoering muziekvereniging OKK, Westkapelle Herrijst 19.30 uur

12 december: Polderhuisquiz, Polderhuis, 19.30 uur. Een Westkappelse pub quiz met quizmaster Ivo van Beekhuizen; aanmelding teams vóór 11 december via info@polderhuiswestkapelle.nl of 0118-570700

20 december: Kerstconcert, Westkapelle Herrijst, 19.30 uur

20 december: Fiets Light Tour, vertrek bij het Polderhuis 19.00 uur

31 december: Tankloop Westkapelle, start 12.00 uur

Meer informatie en details op www.polderhuiswestkapelle.nl/nl/activiteiten/agenda en bij de organiserende instanties.

Even uit de vergetelheid

Hoe de oorlog een Westkappelse familie trof

door Jan Kaland

Tijdens de mobilisatie voorafgaand aan de 2e Wereldoorlog kreeg Westkapelle een militair garnizoen, bestaande uit een batterij kustartillerie en een sectie van het 138e Regiment Infanterie, later vervangen door een bataljon marinetroepen. De militairen werden ondergebracht in tenten- en barakkenkampen en een aantal werd ingekwartierd bij Westkappelse burgers. Eén van hen was Cornelis (Kees) Haakmeester, geboren te Steenwijk op 27 november 1914, wonende te Sneek, waar hij overleed op 29 januari 1975.

Onlangs kreeg de Stichting Cultuurbehoud Westkapelle van zijn zoon, Theo Haakmeester, een foto, waarop hij poseerde samen met het Westkappelse gastgezin.

Uiteraard was Theo nieuwsgierig wie de mensen waren, waarbij zijn vader was ondergebracht. Na enig speurwerk lukte het allen te identificeren. Het gaat om het gezin van Pieter Christiaan Anthoni van Hoepen, geboren op 17 juni 1903 en Lourina Louwerse, geboren op 24 februari 1904. De kinderen zijn Johanna, geboren 4 juni 1932, Jakobus Egbert, geboren 1 januari 1934 en Lena, geboren 10 april 1937. De foto is waarschijnlijk gemaakt in de zomer van 1939.

Piet van Hoepen stamde uit een Vlissings/Westkappelse familie. Zijn ouders emigreerden in 1906 naar Brits Columbia, Canada. Hijzelf ging niet mee. Hij en zijn jongere zusje werden achtergelaten bij hun grootouders in Westkapelle. Toen hij 18 jaar oud was reisden zij, op wens van hun ouders, alsnog af naar Canada. Pieter had toen al verkering met Lourina Louwerse, dochter van Jakobus Louwerse en Johanna Lieveense. Na korte tijd keerde hij voorgoed terug naar Westkapelle. Piet werkte als magazijnbeheerder op de scheepswerf De Schelde en was ook radioamateur. Door de emigratieperikelen had Piet ook de Britse nationaliteit. Op het dorp werd gefluisterd dat hij tijdens de oorlogsjaren spioneerde voor de geallieerden en met zijn radio informatie over de kustverdediging doorgaf. Maar dat waren misschien indianenverhalen.

Tijdens de eerste oorlogsjaren woonde het gezin in de Dijkstraat. Hier zal dus ook de foto gemaakt zijn. Maar de huizen bij de dijk moesten na 1942 worden ontruimd i.v.m. de bouw van de Atlantikwall. Vanaf die tijd woonden de Van Hoepens in de Kloosterstraat.

Op 3 oktober 1944 zocht het gezin Van Hoepen, net als veel andere mensen uit de Kloosterstraat, een schuilplaats tegen de bommenregen in de dichtbij staande molen De Roos. Hoe dit catastrofaal afliep is een bekend verhaal. Het hele gezin Van Hoepen overleefde de molentragedie niet. Tegelijkertijd kwamen ook de ouders en een broer van Lourina om het leven in hun huis in D'Arke. Nog steeds kun je je nauwelijks voorstellen dat zo'n complete familie, van oud tot jong, in één keer wordt weggevaagd. In de naoorlogse jaren zijn de mensen ook uit het collectieve geheugen verdwenen. Daarom nu dan maar een klein eerbetoon. Met Kees Haakmeester liep het beter af. Volgens de familie is hij na de Nederlandse capitulatie in 1940, voor een groot deel te voet, teruggekeerd naar Sneek. Na de oorlog werkte hij daar als buschauffeur.

Bronnen:

K. Faase, *Dorp aan de Zeedijk*, 1984

A. Lous e.a., *Doelwit Dijk... bevrijdingsdrama*, 2004

Website www.haakmeester.com

Mondelinge informatie van Ko Louwerse en Izaak Peene.

BOUW VEILIG WOON VEILIG!

Elk jaar wordt er in Nederland 85.000 keer ingebroken.

Detec adviseert u graag over de beveiliging van uw woning of bedrijfspand.

DETEC GROEP
BEVEILIGING

www.detczeeland.nl • 0118-651750

Elektrotechniek Kris Pouwelse
voor al uw installatiewerk

☎ 0622011008
✉ ELEKTROTECHNIEKKRISPOUWELSE@GMAIL.COM

Een schoolmeester te midden van het oorlogsgeweld

Een onderwijzer van de School met den Bijbel in Westkapelle beschrijft hoe hij zijn leven en zijn onderwijstaak moest inrichten tijdens de oorlogsgebeurtenissen en inundatie 1944-1945

De redactie kwam via Ans Dingemanse in het bezit van de opgetekende ervaringen van een onderwijzer aan de chr. school in Westkapelle tussen augustus 1944 en mei 1945. Het lijkt een soort dagboek maar de man heeft zijn lotgevallen klaarblijkelijk achteraf genoteerd. De schrijver noemt zichzelf 'een jongeman uit Aagtekerke' die bericht aan zijn verloofde in Soest die hij door de oorlogsomstandigheden al langer dan een jaar niet heeft gezien. Aan het eind van zijn verhaal tekent hij aan: "Let wel! Dit is een vertelsel van een naamloos burger, dat slechts na zijn en van zijn vrouws dood gepubliceerd mag worden."

Wie o wie was toch deze onderwijzer, die zo beeldend en uitvoerig kon vertellen wat hij meemaakte en hoe het er in Westkapelle en Aagtekerke aan toeging? In de omzwervingen van het epistel is zijn identiteit in het duister verdwenen. Na enig rekerchewerk kunnen we echter met grote zekerheid vaststellen dat het hier gaat om **Gerardus Egbertus Overweg**, geboren te

Aagtekerke op 11 mei 1908 en overleden in Der Boede bij Koudekerke op 28 januari 2001. Hij is benoemd tot onderwijzer in Westkapelle in april 1944 en vertrok naar Kamperland in 1945. In dit herdenkingsnummer van het Polderhuisblad publiceren we delen van het ooggetuigenverslag, geïllustreerd met foto's uit de collectie van de Stichting Cultuurbehoud Westkapelle.

Sedert april 1944 was ik als onderwijzer in betrekking te Westkapelle. Door inbeslagname der school door de Moffen zat ik met de onderwijzeres juffrouw

Dirks, met mijn klassen 3, 4 en 5, samen met de eerste en tweede klas van juffr. Dirks, in de Oud Gereformeerde kerk. Omdat er geen kosthuis in Westkapelle te vinden was, trok ik in bij oom Leen, in ons ouderlijk huis te Aagtekerke. Elke dag fietste ik dus van Aagtekerke naar Westkapelle. [...]

Tijdens de ziekte van Moe Pietje ben ik, tot na haar dood, te Dom-

Elke vrijdag van 9.00 tot 18.00 uur is Bij de Koster open voor een kopje koffie of thee, stukje taart, high tea, soep, een borreltje en een praatje in een gezellige omgeving.
Graag tot ziens!

Bij de Koster is te boeken voor feestjes, visites, condoleances, lezingen, uitvoeringen, hobbyruimte. Dit alles kan inclusief catering zoals zelfgebakken taart, warm- en koud buffet, high tea etc.

Er zijn drie zalen van 50m² die samen een grote zaal kunnen vormen.
Ook het huren van de kerk of het kerkplein is mogelijk.

Bij de Koster | Markt 65 • 4361 AE Westkapelle • 0118 571909
info@bijdekoster.nl • www.bijdekoster.nl

Hogelichtweg 4 • Westkapelle
T 0118 571268

WWW.CAMPINGHETHOGE LICHT.NL

burg in de kost geweest, n.l. bij Moeie Wan. Dit verlegde mijn route naar Westkapelle van de Aagtekerkseweg naar de Schelpeslag. Ik was zodoende gedwongen elken dag langs de door de Moffen in een vestingmuur veranderde duinen te rijden, en elken dag moest ik de Duitse wachten passeren. Vòòr de dijk moest ik dan linksaf slaan om Westkapelle te bereiken door het Tinuswegje en 't Zandweg-zout. Eénmaal is het mij gedurende die tijd overkomen dat ik niet passeren mocht en 'k moest zodoende langs Roelse, door een binnenweg naar Westkapelle.

Duitse controlepost bij de ingang van het dorp aan de Koestraat

Na Moe Pietje's dood verlegde ik mijn basis weer naar Aagtekerke. [...] We hadden toen juist Moffen in huis. Een luitenant met zijn oppasser. Ik heb nog gevraagd aan dien snuiter of hij mij een bewijs kon geven, dat ze mijn fiets niet zouden vorderen, maar dit kon hij natuurlijk niet. Daarvoor moest ik naar een zeker adres in Middelburg. Dus bleef mijn fiets op de loodzolder. [...] Oom Leen had het veel gemakkelijker dan ik. Hij verstond immers geen woord van hun brabbeltaal. En ik was dus de tolk. [...] We zijn ze uiteindelijk netjes kwijtgeraakt. De luitenant ging naar de 'Westhoek'. Hij moest dicht bij zijn soldaten zijn. En veertien dagen later trok het hele stelletje weg. Gelukkig kregen we geen andere Moffen meer. 't Waren echte lammelingen, echte Hitlermannen. De Moffen kwamen in de tijd, in de maand September 1944 van de overkant gevlucht. Vreselijk werd toen gevochten in Zeeuws-Vlaanderen. Ze waren totaal in de war. Waren tòn de Engelsen gekomen, dan hadden ze Walcheren zonder slag of stoot kunnen nemen. De schoften kregen hier echter weer gelegenheid op hun verhaal te komen, werden toen nog beroerder dan ze ooit tevoren al waren.

Toen kwam October aan. Op de middag van maandag 2 oktober kwam Westerbeke, één van de ouders mijner kinderen, n.l. Neeltje Westerbeke uit der derde klas bij me met een bericht van de

Engelse zender. "Het is dus maar het beste om de kinderen naar huis te sturen", zei hij. Ik zei "Ga even naar mijnheer Fijn, dat is de baas. Die moet beslissen". En zo zetten wij een kwartier later de school stil.

3 October 1944

We hadden net het middageten binnen. Daar hoorden we zwaar gedreun van naderende vliegtuigen. In groten getale kwamen de Engelse bommenwerpers aanzwermen. [...] Het eerste bombardement op Westkapelle duurde ongeveer 2½ à 3 uur. De middag was er mee verstreken. Toen tegen de avond de bommenwerper verdwenen waren ben ik, na het avondeten naar Westkapelle gefietst. [...] De tocht erheen was verschrikkelijk en zal ik mijn ganse leven niet vergeten. De gehele weg was bezaaid met vluchtelingen, waarvan de eersten de Grote Prelaat al ongeveer hadden bereikt. Een aangrijpend gezicht. Mannen en vrouwen zeulend met beddegoed, op fietsen en karretjes. Voetgangers met zware bepakking op de rug. [...] Vrouwen voor op de fiets. Meer dood dan levend. Zelfs een zo goed als stervende vrouw werd zo vervoerd. En dit alles tegen een grauwwarte achtergrond. Een lucht vol van 't stof der rokende puinhopen, doorvlamd door een rossige gloed. Onheilspellend! Angstaanjagend!

'k Wilde de gewone weg nemen, langs de marechausseekazerne. Deze was echter reeds afgesneden door 't met kracht aanstormende water, dat de weg reeds overspoelde ter hoogte van de Hoogeweg, dus reed ik de Hoogeweg in, waarop ik halverwege mijn baas, meneer Fijn tegenkwam. [...]

De gevolgen van het bombardement waren verschrikkelijk. [...] Half Westkapelle was nu reeds weggevaagd. [...] Afgrijpselijke tafereelen hebben zich daar afgespeeld. [...]

4 October 1944

De volgende dag ben ik weer naar Westkapelle gefietst om te helpen. Velen waren immers dakloos geworden, wilden halen wat er nog mogelijk was. De weg erheen was enkel de Schelpeslag. De andere wegen [...] stonden onder water [...] stonden reeds onder water, tot dicht bij de Grote Prelaat, tot de baan bij de kleine bunker. [...]

Ik reed Westkapelle binnen zoals ik het voordien al zo vaak had gedaan langs deze weg. Maar hoe veranderd was alles. Enkele straten in het oostelijke deel van het dorp waren slechts begaanbaar. Het werkelijk gebombardeerde deel was totaal ruïne geworden. Bij de Arke b.v. was een diepe put geslagen, waar een groot huis had gestaan. De hoofdstraat lag vol tot aan de dakgoten [...] In 't huis van meneer Fijn, dat ik binnenging tot aan mijn knieën in het water, dreef het orgel door de kamer. [...] Bij Wouters, den

VERHULST
TIMMERWERKEN

VERBOUW
KUNSTSTOF KOZIJNEN
ONDERHOUD

06 - 200 584 76

Schildersbedrijf

PeBa

Westkapelle

Tel: 0118 - 572 371
M: 06 - 13 13 20 61

secretaris, was alles gesloten. Hij was dus al gevlucht. [...] Slechts de rug van de Zuidstraat (dicht bij de vuurtoren) was nog droog doch reeds met een dikke laag modder bedekt. [...] Ik heb mij verdienen gemaakt bij den goudsmid, die naar Oostkapelle ging vluchten. De bedden, het mee te nemen voedsel e.d. was gauw op de wagen geladen. Nog was er ruimte en buurman kon zo ook nog wat goederen meegeven.

De Zuidstraat bij de goudsmidwinkel na het bombardement

Wie nog nooit een juist gebombardeerde plaats heeft gezien kan zich de ellende daardoor teweeggebracht niet voorstellen. Juist was ik klaar bij den goudsmid toen er weer jagertjes begonnen te schieten [...] Ik ben toen weer naar Aagtekerke terug gegaan, [...] makkelijker gezegd dan gedaan.

Er waren meer mensen, vluchtelingen dus, die kant opgingen. [...] De enige droge weg was nu te gevaarlijk. Die liep vlak langs de duinen. En daar liepen we kans op een blauwe boon van een jagertje. Dan dus de Hoogeweg. Maar daar stond al zoveel water. Linksaf dus. Proberen langs Roelse. [...] Op de Aagtekerkseweg (de latere Prelaatweg, red.) gekomen liepen we tot boven de knieën in het water. Door de rietpluimen aan de rand van de sloten, konden we de weg nog herkennen. Het was een verademing toen we de Grote Prelaat bereikten. [...] De Mofen hadden also het hazenpad gekozen. Aagtekerke was al gauw bevrijd. Toen is er wat vijandelikheden betreft, niets meer gebeurd tot op 12 October 1944. Maar te Aagtekerke was er handen vol werk.

Er waren méér Westkappelse vluchtelingen op het dorp dan Aagtekerkers. Velen van hen hadden geen eten mee kunnen brengen op hun vlucht. Er moest dus gauw eten worden verschaft. Een samenkomst werd belegd op het gemeentehuis, waarop ik ook werd uitgenodigd. Besloten werd om door de gemeente voor de Westkappelaars een centrale keuken op te richten. [...] Als je een centrale keuken op na houdt moet je ten eerste stookgelegenheid hebben, potten om in te koken, aardappelen, groeten, vet, enz. enz. Klanten hadden we al! Ik de boeren af om kookpotten. Twee kleintjes kon ik zelf halen met een kruiwagen, n.l. een bij wed. P. Dekker en nog eentje bij Jan Francke. [...] Samen met Kees Jobse gingen we met een rolslee, die we van den smid mochten gebruiken, naar Samuel Kodde. Alles werd gebracht op 't hof van Pier Hugense, waar we gebruik mochten maken van de vaste kookpot in de slagerij van Louwrens Hugense. De Boer, de op wachtgeld gestelde militaire beroepskok maakte daar een uitstekend potje klaar. Maar 't was te weinig. We plaatsten dus één van de 100 liter-potjes in 't schuurtje van Alewijn Bakker. [...]

De centrale keuken werd gesticht in de garage van Jacob van de

Driest, bij 't postkantoor. En zelfs daar, midden op het dorp, [...] hebben we natte voeten opgelopen. [...]

De weg naar Aagtekerke

Aagtekerke in het water

Ja, de potten waren er dus. De smid (Van Eijzeren), in samenwerking met de smid van Westkapelle (Van Sighem) hadden dat zaakje in orde gemaakt. Nu nog stooksel. Daarvoor had dominee Elzenga gezorgd. Die had toestemming gekregen van den Duitsen Majoor om achtergebleven kolen van de Mofen te gebruiken. 't Meeste was echter al weg toen wij daar kwamen. Dat hadden mensen gedaan die daartoe géén toestemming hadden. Maar toch konden we voorlopig de zaak laten draaien, als er tenminste aardappelen en groenten waren. [...]

Ik hoorde dat Piet Maljaars anderhalf duizend kilogram aardappelen op een stuk land had liggen, dat totaal onder water was gelopen. Ik eropaf. Ik kocht ze. Ko de Visser wilde ze [met paard en wagen] voor mij halen. Ze lagen 'in de put'.

In de pastorie vond ik een paar Westkappelaars die helpen wilden. Ze zouden een paar vrienden uit de school meenemen. En zo kwam het eerste voertje binnen. Dat werd gelost op de dorsvloer van Geert Wijkhuis.

Het verhaal van de wederwaardigheden van meester Overweg gaat, van dag tot dag, verder tot 8 november 1944. Het vervolg, met een kort naschrift, komt in een volgend nummer van het Polderhuisblad.

MI INIKRAANVERHUUR
IN DER HOUD
TEL.: 06 - 21 41 64 21
WESTKAPELLE

Meer licht

door Nelleke Wouters

Met pijn in het hart en na lang wikken en wegen lieten we dit voorjaar de immense eikenboom snoeien. Hij stond er al jaren, als een wachter in de tuin. Majestueus, maar ook overheersend. Toen de takken eindelijk weg waren, leek het alsof er een last van de tuin viel. Het licht kwam terug. En dat merkte je meteen: onze appelboom barstte dit jaar van de vruchten. Waar we de afgelopen jaren blij waren met een paar handenvol, hingen de takken nu zó vol dat we de hele buurt konden laten mee-eten. Met de appels kwamen ook de vlinders en de bijen.

Het zette me aan het denken. Soms moet er iets groots wijken, hoe moeilijk dat ook is, zodat iets anders de kans krijgt om te groeien. Dat herkende ik ook bij onze dochter. Het afgelopen jaar leefde alles bij ons thuis in het teken van voetbal. Ze was gescout door SC Heerenveen én Jeugdplan Nederland (KNVB). Tussen haar eigen team, de extra trainingen en de wedstrijden op zaterdag kwam ze vijf à zes dagen per week op het veld. Weer of geen weer, zin of tegenzin: ze ging altijd. Ze maakte er vriendinnen, vond gelijkgestemden én begon te dromen van Ajax vrouwen 1. Maar dit jaar kwam de teleurstelling: ze is niet door naar het volgende seizoen. Die droom voelt verder weg dan ooit en wat zal ze haar vriendinnen gaan missen! Toch bracht dat ook ruimte. Opeens klonk de piano weer in huis. En niet onbelangrijk: ze heeft nu meer tijd voor haar nieuwe vriendinnen van de middelbare school. Een frisse start, nieuwe kansen. Het doet me deugd om te zien hoe ze haar plek weer vindt, ook al ziet de weg er anders uit dan ze zelf had gehoopt.

En zo besef ik opnieuw hoe de seizoenen ons spiegelen. Het najaar is de tijd waarin bomen loslaten wat ze niet langer nodig

Jan Toorop, *De Appelplukster*, olieverf op doek, 1905-1907, 50x41 cm, particuliere collectie

hebben. Daardoor komt er licht, ontstaat er ruimte. En in dat licht groeit altijd iets nieuws – soms onverwacht, soms vertrouwd. Misschien herkennen meer mensen dat wel: dat er in het wegvallen van het één, ruimte ontstaat voor iets anders. Een appelboom die eindelijk vrucht draagt, een kind dat een nieuwe hobby oppakt, of simpelweg tijd voor iets waar je lang niet aan toe kwam. Het geeft troost en vertrouwen. Want er komt altijd meer licht.

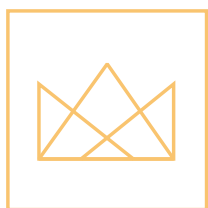
El Tiempo
MEXICAANS RESTAURANT

A3H
Bedrijfsdeuren Service
montage • onderhoud • reparatie

**Adrie
Huibregtse**

Willebrordstraat 15
4361 CN Westkapelle

M: 06 - 30 82 62 58 | E: info@a3h.nl | W: www.a3h.nl

**RAAM
DECORATIE
zeeland**

Westkapelle | 06-15437594
www.raamdecoratiezeeland.nl

Uw uitvaartverzorger

Léon Dekker

0118 462 205

h.jobse
uitvaartverzorging

Uitvaartverzorging
H. Jobse
Bachweg 2
4337 XD Middelburg
www.hjobse-uitvaart.nl

Hoe was het ook alweer met de 'Sittie'?

door Paul Calis, 's Hertogenbosch

In de nacht van 30 september op 1 oktober 1911 kwam de alom bekende 'City of Benares' op de Westkappelse zeedijk terecht. Dat betekende het einde voor het schip, dat van Galway aan de Ierse westkust op weg was naar het Zweedse Sundsvall. Over het schip en de ramp, waarbij 9 van de 20 bemanningsleden omkwamen, is veel geschreven. Ook in de tuin van het Polderhuis, het "buitenmuseum" is aan de vergane glorie veel aandacht besteed. Indrukwekkend is de door een val bij de berging licht gebogen boegspriet van de City die een goede plaats heeft gekregen.

Op 28 september 1911 werd om 3 uur 's middags vertrokken met als bestemming Sundsvall (Zweden), aldus Cor Heijkoop in zijn onder de bronvermelding genoemde boek aangehaalde scheepsverklaringen van een aantal bemanningsleden voor de kantonrechter in Middelburg. De verklaringen melden dat er tot 30 september om 11 uur 's ochtends geen problemen waren. Op dat uur begon het te waaien. De wind nam meer en meer toe en zwol aan tot een hevige storm. Zeilen woeien weg, er moesten nieuwe zeilen worden aangebracht.

Om 6 uur namiddags draaide de wind op NNW met orkaanachtige buien. Als de wind niet veranderde, verwachtten de bemanningsleden dat zij tegen de morgen aan land zouden drijven.

De bemanning besloot "om gedurig naar bakboord hard te leggen" om indien nodig Vlissingen te kunnen bereiken.

Op 1 oktober om 0.30 uur zag de bemanning het vuur van Hoek van Holland en werd een afstand van "6 Engelschen mijlen" gepeild. Toen had de bemanning alleen het onder voormastzeil nog over.

De bemanning maakte signalen naar een loodsschoener maar kon geen loods bekomen. Toen werd koers gezet naar Vlissingen. Men werd echter misleid door een nieuw bijgekomen geleidevuur. Daardoor geraakte het schip tegen de dijk bij Westkapelle.

Om 1.30 uur begon het schip tegen de dijk te stoten en braken de zeeën gedurig over het schip heen die het dek en de kajuit vulden. Om 02.30 uur sloegen de masten overboord en kort daarna brak het schip op verschillende delen. Het zonk, met uitzondering van het voorschip dat boven water bleef en waarop de bemanning zich vasthield tot 4 uur 's morgens, toen een hoge zee allen van het wrak weg sloeg en de bemanning moest trachten om naar de wal te zwemmen. Dat gelukte maar elf man, negen verdronken of werden tegen het paalwerk doodgeslagen.

De bark City of Benares in 1900;
collectie National Maritime Museum Greenwich Londen

De overgebleven bemanningsleden merkten op dat, had er op het strand een toestel geweest om een lijn uit te werpen dan was er zeker geen der manschappen door verdrinking omgekomen daar de afstand tussen het wrak en de wal slechts ongeveer 10 vadem was. Het wippertoestel kwam er.

Bron:

Cor Heijkoop, "D'n Wasschappelsen Engel, twee eeuwen scheepsstrandingen om en nabij Westkapelle", Vlissingen 2000

Colofon

Polderhuisblad – Wasschappels Magazine

Jaargang 26, nr. 109; oktober 2025

Het Polderhuisblad is het orgaan van 'Het Polderhuis Musea & Meer' en verhaalt over de cultuur en het sociale leven van Westkapelle vroeger en nu. Verschijnt eenmaal per kwartaal; oplage 1750. Gratis voor inwoners van Westkapelle en donateurs; donateursgeld incl. abonnement € 25,- per jaar.

Adres: Zuidstraat 154-156, 4361 AK Westkapelle
www.polderhuiswestkapelle.nl - E: info@polderhuiswestkapelle.nl
Tel.: 0118-570700 - Bank: NL14 RABO 0114961875

Redactie: Jan Kaland, Lieneke van den Heuvel, Ivo van Beekhuizen.
E-mail: redactie@polderhuiswestkapelle.nl
Bijdragen: Nelleke Wouters, Paul Calis, Gerardus Egbertus Overweg (postuum)
Samenstelling en fotobewerking cover: Jan de Jonge

Vormgeving: De Witte Print & Design, 's-Gravenpolder, Tel. 0113-745228

Copyright: De auteursrechten op de inhoud van het Polderhuisblad berusten bij Het Polderhuis of, indien die is vermeld, de auteur.

Het volgende nummer verschijnt in januari 2026; kopij vòór 16 december 2025.

HOOFD SPONSOR:

**Computerreparatie
ondersteuning
& onderhoud**

De Zompe 41 - 4353 RT - Serooskerke
info@profcom-it.nl - www.profcom-it.nl
0118-572249

Autobedrijf Faasse

Voor kwalitatief full service auto-onderhoud aan alle merken auto's tegen een betaalbaar tarief, bent u bij Autobedrijf Faasse aan het juiste adres!

Autobedrijf Faasse
Zuidstraat 27
4361 AA Westkapelle
0118 - 57 13 82
0118 - 57 24 59
auto-faasse@zeelandnet.nl
www.auto-faasse.nl

STEK
DUVA

Openingstijden: maandag t/m vrijdag 08.00 - 17.30 uur

Bosch Car Service

Compleet, goed, betaalbaar

Uw adres voor:

- ⊗ Onderhoud
- ⊗ Reparatie
- ⊗ APK-keuring
- ⊗ Banden
- ⊗ Occasions
- ⊗ Aircoservice
- ⊗ Ruitreparatie
- ⊗ Schade taxatie
- ⊗ Inbouw navigatie en carkit
- ⊗ In- en verkoop nieuw en gebruikt